

Temat: Spacer z botanikiem - poszukiwanie i omówienie dzikich kwiatów (wiosna, lato, jesień)

Czas trwania: 60 minut

Miejsce: kwietna łąka, park, ogród

Uczestnicy: Klasy I-IV

Cele:

- zapoznanie uczestników z gatunkami dzikiej flory z najbliższego sąsiedztwa (parku, ogrodu, łąki)
- przedstawienie znaczenia różnorodności biologicznej
- zapoznanie z funkcjami kwiatów dla roślin oraz znaczeniem dla zwierząt
- zapoznanie z rodzajami kwiatów
- zapoznanie z cyklem życia roślin kwiatowych
- omówienie znaczenia kwiatów dla człowieka
- uwrażliwienie na piękno przyrody i potrzebę jej ochrony

Pomoce dydaktyczne:

- termometr
- lupa
- notesy (ew. kartki z podkładkami)
- długopisy
- kredki
- patyczek higieniczny
- atlasy roślin kwiatowych lub wcześniej wydrukowane zdjęcia

Metody:

- spacer
- dyskusja kierowana
- burza mózgów
- zabawa ruchowa
- praca w grupach

Realizacja zajęć

- **Wstęp**

Realizacja zajęć przebiega w terenie. Uczestnicy udają się na spacer na łąkę kwietną, do pobliskiego parku lub ogrodu.

- ✓ Pytamy uczestników o to czy wolą, gdy w mieście jest mnóstwo zieleni, drzew i kwiatów czy wolą, gdy wszystko pokrywa beton i asfalt. Gdzie wolą się bawić i spędzać wolny czas?
- ✓ Na spacer możemy ze sobą zabrać termometr i sprawdzić gdzie jest niższa temperatura, tuż nad chodnikiem przy budynku czy może pod drzewem lub tuż przy ziemi na łące?
- ✓ Pytamy uczestników o to, jakie funkcje może spełniać zieleń w mieście?
- ✓ Kierujemy rozmowę w stronę znaczenia łąk oraz kwiatów. Jakie znaczenie mają dla człowieka i zwierząt kwiaty?

- **Zabawa ruchowa**

Zanim zabierzemy uczestników na poszukiwanie dzikich kwiatów w naszej okolicy, robimy rozgrzewkę ruchową. Prosimy, aby dzieci zamieniły się w motylki, dzieci rozbiegają się i machają rękoma udając motyle na sygnał edukatora, prosimy by jak najszybciej dotknęły czegoś zielnego, czegoś żółtego, czerwonego, itd.

- **Spacer**

Podczas spaceru, naszym głównym celem będzie poznanie gatunków kwiatów obecnych w naszej okolicy.

Zanim uczestnicy przystąpią do głównego zadania, podczas spaceru poruszamy następujące tematy:

- ✓ Jak zbudowane są kwiaty?

Pytamy uczestników jak nazywają się poszczególne elementy kwiatu, omawiamy elementu budowy (płatki, słupki, pręciki), pytamy, do czego służą poszczególne elementy. Posługujemy się najlepiej jak największym kwiatem w okolicy, oglądamy wspólnie przez lupę poszczególne elementy. Możemy przyłożyć kawałek kartki lub czegoś białego by pokazać zsypany pyłek z kwiatów.

- ✓ Do czego służą roślinom kwiaty?

Omawiamy proces zapylenia, możemy pokazać go na schemacie lub też wykorzystać kwiaty w terenie.

- ✓ Dlaczego kwiaty pachną i są kolorowe, a inne nie? Za pomocą, czego może przenosić się pyłek (woda, wiatr, zwierzęta)? Jak wyglądają poszczególne rodzaje kwiatów (Podział ze względu na specyfikę zapylania).

Przeprowadzamy mały eksperyment wyjaśniający wzajemne przystosowania kwiatów i zapylaczy – dotykamy pręcików czymś gładkim np. końcówką długopisu, następnie dotykamy tą samą końcówką białej kartki, następnie nieco rozczapierzonym patyczkiem higienicznym ponownie dotykamy pręcika i białej kartki. Do jakiej powierzchni pyłek przyczepia się lepiej?

Możemy pokazać w atlasie lub na zdjęciach różne rodzaje kwiatów. Następnie korzystając z tego, co mamy w terenie poprosić uczestników o nazwanie rodzajów kwiatów spotkanych podczas spaceru.

- **Praca własna**

- ✓ Zadaniem uczestników będzie przeprowadzenie ich pierwszej inwentaryzacji botanicznej. Uczestnicy zamieniają się w specjalistów botaników, którzy mają za zadanie spisanie wszystkich obecnych kwiatów na danym terenie.
- ✓ Tłumaczymy, co to takiego inwentaryzacja, w jakich celach się je przeprowadza, czym zajmują się botanicy.
- ✓ Dzielimy dzieci na grupy. Każda z grup otrzymuje notes i długopis a także atlas kwiatów (Mogą to być małe atlasy ze zdjęciami popularnych kwiatów wcześniej przez nas przygotowane i wydrukowane).
- ✓ Zadaniem uczestników będzie wypisanie jak największej liczby znalezionych roślin kwiatowych. Jeżeli dzieci nie będą potrafiły oznaczyć danej rośliny ich zadaniem będzie ją opisać lub narysować.
- ✓ Następnie po skończonej pracy, grupy prezentują otrzymane wyniki. Omawiamy poszczególne gatunki.

- ✓ Wersja dla najmłodszych – każde z dzieci otrzymuje notes, jego zadaniem jest narysowanie jak największej liczby odnalezionych kwiatów, na koniec wspólnie je potem nazywamy a dzieci powtarzają nazwy.

Jeżeli mamy taką możliwość możemy porównać różne środowiska względem występowania kwiatów. Np. jedna grupa będzie miała do opisania łąkę, inna trawnik a kolejna park. Dzięki temu będziemy mogli również porównać występowanie kwiatów na różnych siedliskach, w różnym stopniu przekształconych przez człowieka.

- **Zagadki na podsumowanie zajęć**

Siadamy z uczestnikami w okręgu. Zadaniem uczestników będzie zadawanie zagadek związanych z tematami poruszonymi na zajęciach.

Wersja dla starszych – Przypominamy sobie wszystkie gatunki kwiatów, których nauczyliśmy się na zajęciach. Zgłasza się osoba, która chce zacząć zabawę – wybiera sobie w myślach, jaki kwiat podobał jej się najbardziej i mówi na ucho prowadzącemu. Reszta uczestników zadaje jej pytania, na które dziecko może odpowiedzieć tylko tak lub nie. Np. Czy Twój kwiat ma czerwone płatki? czy ma okrągłe liście? czy można ją spotkać na łące? Czy płatki kwiatu są podługne? Czy ten kwiat pachnie intensywnie? Aż do odgadnięcia nazwy danego kwiatu.

Wersja dla najmłodszych – rozkładamy w okręgu zdjęcia kwiatów, o których mówiliśmy na zajęciach, powtarzamy ich nazwy, aby uczestnicy wypowiedzieli je głośno. Resztę zabawy można przeprowadzić w podobny sposób jak dla starszych dzieci.

Uczestnicy poprzez zabawę utrwalają nazwy kwiatów, które poznały na zajęciach.

Powyższy materiał został przygotowany przez Łąki Kwietne.